

# BYGGVÄSTEN

Tidning till medlemmar i Byggnads Väst årgång 6 nr 4. December 2015

## Så fuskas det I BRANSCHEN

SIDORNA 8-9

## Validering är vägen till jobb för Gafo

SIDORNA 10-11

Skänk till Musikhjälpen – tävla om en grilllunch SIDAN 4

**Boka en  
havsnära  
stugsommar**

SIDORNA 14-15

**Guide till  
våra nya  
kretsar**

SIDAN 13

**“Onödigt  
lidande kan  
undvikas”**

SIDAN 11



Väst

**BYGGNADS**



Foto: Freeimages/Karol Pilch

**Tar fortfarande liv.** Det kan ta 20–30 år innan konsekvenserna av asbestexponeringen märks på hälsan. Asbest orsakar bland annat lungsjukdomar och cancer.

# Asbestsfaran är långt ifrån över

Trots att asbest totalförbjöds 1982 och vi har ett strikt regelverk kring hanteringen så exponeras fortfarande arbetare för det farliga materialet. Nu senast kom ett larm om att det finns asbest i fönsterkitt.

Här i väst har vi under 2015 har vi haft ett antal fall där asbest påträffats efter att renoveringar påbörjats. Det har alltså slarvats med den obligatoriska kartläggningen av asbestförekomst

och konsekvensen blir att arbetarna exponerats för de farliga byggfibrerna.

**Vi ser också** att de dödsfall som kan kopplas till asbestexponering inte minskar i Sverige, trots att vi känt till dess faror sedan mitten av 1970-talet. Så ska det inte behöva vara. Vi har regler för asbesthantering och de ska följas. Att strunta i det kan få förödande konsekvenser.

## TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

**Utgivning:** Fyra nummer per år  
Adress: Byggvästen, Olof Palmes Plats 1,  
413 04 GÖTEBORG

**Ansvarig utgivare:** Tomas Emanuelsson

**Redaktör:** Johanna Lundström  
(text & foto om ej annat anges)  
010-601 14 39,  
johanna.lundstrom@byggnads.se

**Redaktionskommitté:** Linnéa Ellström,  
Tomas Emanuelsson, Charlotte Bejmyr,  
Henrik Fager, Rickard Kronlid, Michael  
Nyrén, Peter Hellberg, Jörgen Frödelius  
**Tryck:** Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB

## Byggnads Väst

### KONTAKT

Alla kontor: 010-601 10 09  
Medlemsservice: 010-601 14 14  
vast@byggnads.se  
byggnads.se/vast

### KONTOR

**Göteborg** (regionkontor)  
Olof Palmes Plats 1  
413 04 GÖTEBORG  
Fax: 031-774 33 77

### Borås

Norrby Tvärgata 3, 2 tr  
504 37 BORÅS  
Fax: 031-774 33 77

### Halmstad

Andersbergstringen 104  
302 55 HALMSTAD  
Fax: 010-601 13 98

### Skövde

Box 417 (Besök: Torggatan 18, vän 3)  
541 28 Skövde  
Fax: 0500-44 75 09

### Trollhättan

Swedenborg Center  
Lasarettsvägen 9  
461 52 TROLLHÄTTAN  
Fax: 0520-48 92 99

### Öppettider på kontoren:

Månd–torsd 8–12, 13–16, fred 8–12  
(8–12 även dag före ”röd dag”/afton)  
Obs! Skövde Må–to 9–12, 13–15,  
fred 9–12  
Har du svårt att komma dessa tider?  
Ring! Vi hittar en tid som passar bättre.

### Telefontider på samtliga kontor:

Månd–torsd: 8–12, 13–16  
Fred: 8–12, 13–15  
(Medlemsservice 9–12)

### A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00  
E-post: a-kassan@byggnads.se

### Telefontider

Ersättning, medlemskap och avgifter  
Månd–fred: 9–11

### Utlandsarbete

Månd, onsd och fred: 9–11

### Omprövning eller överklagan

Månd–fred: 9–11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog  
Kassakort skickas till:  
Byggnads a-kassa,  
FE36, 930 87 ARJEPLOG

### Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa,  
930 88 ARJEPLOG

På omslaget syns betongarbetaren Okubay  
Gafo från Eritrea som går på ett validerings-  
program på Bräcke gymnasiet i Göteborg. Läs  
mer om honom på sidorna 10–11.

Ett telefonnummer för fackliga frågor

**010-601 10 00**



# Jobbväg för nyanlända finns redan

**F**örsöker arbetsgivarna använda flyktingkatastrofen för att sänka lönerna i byggbranschen?

Integration är ordet på mångas läppar dessa dagar. Vilket är fullt naturligt. Vi behöver hitta de rätta vägarna för att få de flyktingar som söker sig till vårt land att bli en del av samhället. En av de viktigaste vägarna om inte den viktigaste är vägen till arbete. Ett arbete som det går att försörja och leva på, ett arbete som genererar framtidstro och möjligheter.

**I byggbranschen har** vi ett lärlings-system som är grunden för att försörja företagen med kompetent arbetskraft och tillse att de som arbetar på byggena har den kompisens som behövs för att säkerställa kvalitet på de byggnader som uppförs och säkerhet på arbetsplatserna. Systemet är även en regulator på hur lönerna hanteras.

Avtal om yrkesutbildning finns i samtliga av branschens avtal där målet är detsamma - fullgoda yrkesarbetare

efter en tid av praktisk och teoretisk utbildning. Här har arbetsgivare och fack tillsammans format regler för hur utbildningen skall gå till.

**” Validering är rätt väg för nyanlända byggare att komma in på den svenska arbetsmarknaden**

**Dessa avtal gör** att det inte behövs något så kallat snabbspår i vår bransch. Vi har ett utvecklat system som bara är att följa. Till detta finns det på många platser ett utvecklat system av validering. Där parterna arbetar fram sätt att hjälpa de tjejer och killar som av olika anledningar arbetat i branschen men inte varit lärling. Detta arbetssätt med validering är även användbart på de flyktingar som kommer hit med erfarenhet från byggbranschen.

**Efter valideringen får** den validerade en utbildningsbok med antal fastställ-

da timmar eller ett yrkesbevis. I detta nummer av Byggvästen kan ni läsa om betongarbetaren Okubay Gafo från Eritrea som går på Bräcke gymnasiet valideringsprogram. Gafo har bara bott i Sverige i ett år och är på god väg att få ett yrkesbevis.

Det visar hur effektiv valideringsprocessen kan vara när den används på rätt sätt. Och då ska tilläggas att Bräcke har stenhårda krav på vilka som valideras.

**Men när jag** lyssnar på hur företrädare för arbetsgivarna vill skapa ett eget snabbspår för nyanlända flyktingarna, istället för att gå via våra olika lärlings-system. Ja då får jag känslan av att de inte är seriösa.

Vi behöver ingen ny metod för att få arbeta i branschen. Vi behöver inte några som går på lägre lön och riskerar att bli ett b-lag på våra arbetsplatser. Vi behöver utbildade yrkesarbetare!.

Så ta vara på kompetensen på de flyktingar som anländer genom validering och återinför systemet med en lärling på fem yrkesarbetare så löser vi problemet med att det saknas utbildad arbetskraft i byggbranschen.

# Skänk till Musikhjälpen – tävla om en grilllunch

I år deltar Byggnads Väst i Musikhjälpens insamling för att förebygga klimatrelaterade katastrofer.

Bidra till vår digitala insamlingsbössa och var med och tävla om en grilllunch på jobbet.

Det måste byggas ordentligt för att förebygga de klimatkatastrofer som tvingar 20 miljoner människor att lämna sina hem varje år. Byggnads Väst deltar i årets insamling till Musikhjälpen och hoppas att ni vill bidra till vår digitala insamlingsbössa.

Alla arbetsplatser som skänker pengar till vår bössa kan dessutom vara med i utlottningen av ett besök av Byggnads Västs grillmästare Anders Karlsson och Joakim Kahlman som kommer till den vinnande arbetsplatsen och fixar lunchen en fredag.

– Att få stötta en god sak samtidigt som vi gör något kul för medlemmarna, det kan inte bli bättre, säger Joakim.

Kollegan Anders instämmer.

Allt går att grilla, även gröt!

Det finns bara en säsong för grillat – året runt!



– Jag tycker om att grilla och det känns bra att få stötta en sån här vettig sak. Det ska bli spännande!

Byggnads Västs personal skänker självklart också pengar och även årets

julkappspengar går till Musikhjälpen. Även regionstyrelsen kommer bidra till insamlingen. Så nu hoppas vi att ni också vill vara med så att ingen ska behöva fly klimatet.

## Så skänker du pengar

Du kan skänka 25, 50, 100, 200, 300 eller 500 kronor till Byggnads Västs digitala insamlingsbössa. Insamlingen pågår till och med den 19 december. Har du inte skänkt pengar tidigare kan du behöva registrera dig via WyWallet-appen.

### På webben (enklaste sättet)

[bossan.musikhjalpen.se/insamling/byggnads-vast](http://bossan.musikhjalpen.se/insamling/byggnads-vast)

### Sms:a direkt

Sms:a kod och summa (okXXX) och insamlingsbössa (byggnads väst) till 72999, ex. **ok100 byggnads väst**

## Var med i utlottningen av grilllunch

Skänk pengar och mejla sen till [vast@byggnads.se](mailto:vast@byggnads.se). Ange **Musikhjälpen utlottning** i ämnesraden och skriv namnet på arbetsplatsen, adress, kontaktperson och telefonnummer.

### Följ oss på Facebook

Under Musikhjälpen-veckan händer kul grejer på vår Facebooksida där ni som skänkt kan vara med och bidra. Så häng med!

[facebook.com/byggnadsvast](https://facebook.com/byggnadsvast)





**Får koll på sina rättigheter.** Som nybliven lärling är det mycket att hålla reda på och det är inte alltid som arbetsgivarna har koll på vad som gäller heller. Därför har Byggnads Väst startat Påfarten lärling som ger unga mer kunskaper om hur det fungerar i arbetslivet.

**Påfarten lärling 2016**  
**Göteborg** 19 augusti  
**Göteborg** 26 augusti  
**Borås** 30 september  
**Trollhättan** 9 september  
**Skövde** 16 september  
**Halmstad** 23 september  
**Varberg** 2 september  
 Läs mer och anmäl dig på [byggnads.se/vast](http://byggnads.se/vast)

# Påfarten gör unga jobbsmarta

**Hur får jag tag på en lärlingsbok? Hur fungerar reseersättning? Vad har jag för rättigheter? Hur vet jag att lönen är rätt? Frågorna är många när Byggnads Väst anordnar sin första Påfarten för lärlingar.**

– Jag är intresserad av facklig verksamhet och funderar på att bli skyddsombud. Det är bra att känna till sina rättigheter och skyldigheter, säger Olle Olsson, VVS-lärling och deltagare på den första Påfarten för lärlingar.

Han och drygt 15 andra unga byggare har kommit till kurslokalen i Göteborg för att öka på sina kunskaper.

**För det är inte lätt att hålla koll på alla paragrafer, regler och lagar. Att vara lärling är dessutom en djungel i sig, med lärlingsböcker, lärlingstimmar och lönetrappor.**

– Det klart att jag inte kommer kunna ihåg allt i början, men det är bara att fortsätta lära mig. Alla borde gå Påfarten och själv har jag bestämt mig för att gå på så många fackliga kurser som

möjligt, säger snickarlärlingen William Garis.

**Det visar sig** också att några lärlingar redan hunnit gå på nitar. En började jobba hos en polare, som lovade guld och gröna skogar. Men verkligheten blev en annan. En lärling får inte reseersättning för sina jobbresor och en tredje har fått alldeles för lite lön. Det visar sig också att alla inte har kommit igång med sina lärlingsböcker trots att de är en nödvändighet för att lärlingarna ska få ut sina yrkesbevis.

– Som lärling borde man egentligen gå Påfarten redan första dagen, säger Olle Olsson, samtidigt som han konstaterar att man kanske inte är helt mottaglig för informationen då. Det är först när man varit ute ett tag och mött verkligheten som frågorna börjar komma.

**De senaste åren** har Byggnads Väst hållit i över 100 "vanliga" Påfarten, den fackliga introduktionsdagen som går igenom hur arbetsmarknaden och samhället fungerar, pratar lagar och avtal och visar vad facket gör. Men det är inte alltid informationen når ut till de som precis börjat jobba, därför har regionen bestämt sig för att göra en specialsatsning som riktar sig till unga i byggbranschen. Under hösten hölls Påfarten lärling i Skövde och Göteborg.

Nästa år anordnas utbildningen på sex orter i regionen.

**Jag gick Påfarten lärling för att få bättre inblick i vad facket gör och få svar på mina frågor. Nu har jag mycket bättre koll på mina rättigheter.**

**William Garis**  
Snickarlärling



# Hänt i Byggnads Väst



**11 september.** Nya fackliga introduktionsdagen Påfarten lärling hålls i Skövde.



**20 augusti.** Byggnads Väst besöker Skanskas arbetsplats Partille Arena. Den nya multihallen i Partille kommer bli Sävrehofs hemmaarena med plats för 4000 åskådare



**28 augusti.** Byggnads ordning- och redagrupp träffar polska plåtslagare på Kode Plåt och pratar om arbetsmiljö och avtal.



**26 oktober.** Avstämning på JM-bygget Flaggskeppet/Kajen i Eriksberg i Göteborg.



**24 augusti.** Mattias Hellqvist på Serneke arbetar på ett bygge i Gårdsten i Göteborg. Han tycker att arbetsmiljön och säkra arbetsplatser är viktigt.

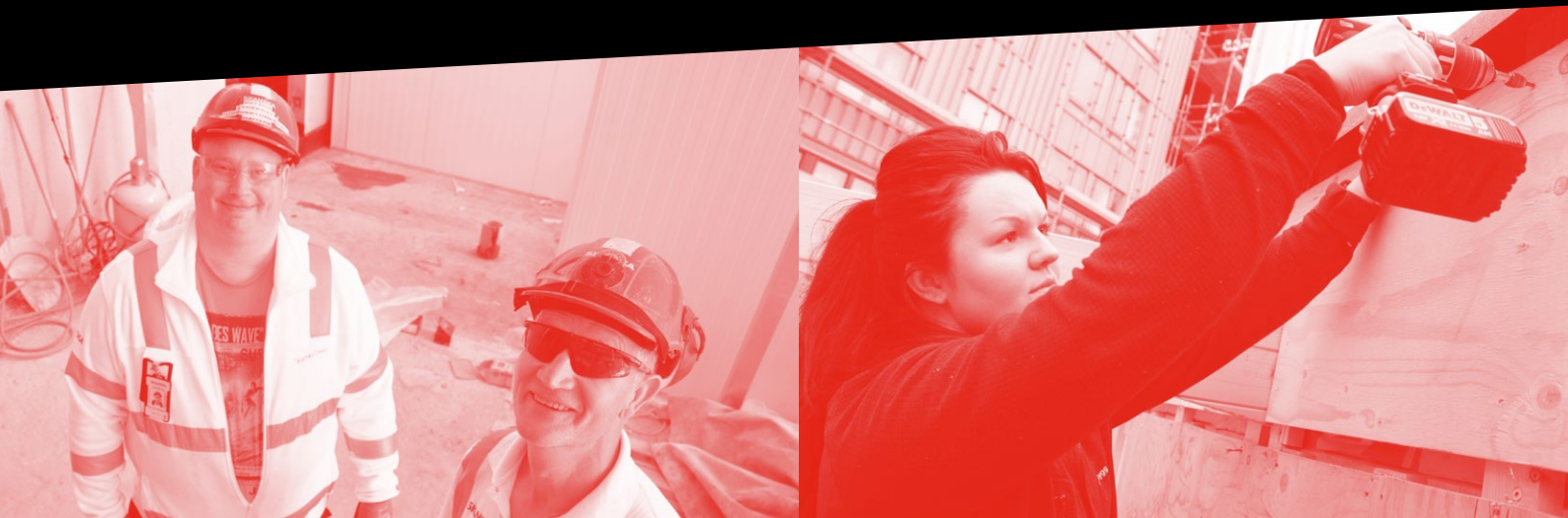
## Vi vill ha din bild!

Har du fotograferat någon facklig aktivitet? Skicka in en bild till [johanna.lundstrom@byggnavast.se](mailto:johanna.lundstrom@byggnavast.se) så kanske den kommer in i Byggvästen. Tänk på att bilderna ska hålla bra kvalitet och vara högupplösta (ca 1 mb). När du skickar din bild till Byggvästen ger du samtidigt ditt tillstånd till publiceringar i Byggnads olika medier.

# Tillsammans gör vi skillnad



# Få med din kompis i facket!



[byggnads.se/vast](http://byggnads.se/vast)



**Snurrit på Stockholmsgatan.** Kålltorps plåtslageri anlidade en norsk underentreprenör som tog in ett företag som fuskade med lönerna till de uzbekiska gästarbetarna. Det fuskande företaget kastades ut och ersattes av en ny underentreprenör som inte heller betalade ut rätt lön.

# Utstuderat fusk bland byggföretagen

**På pappret ser allting bra ut. Men verkligheten för de byggjobbare som utnyttjas av oseriösa företag är en helt annan.**

**Byggnads Västs granskningar visar att fusket i byggbranschen är utbredd och utstuderat.**

Det har snart gått två år sedan Byggnads Väst startade sin ordning- och redagrupp. En grupp som granskar oseriösa byggföretag för att få stopp på fusket i branschen och skapa ordning i de långa kedjorna av underentreprenörer. Totalt har gruppen hanterat runt 15 arbetsplatser under 2015 och resultatet är dystert – anställda blir blåsta på såväl lön, semestersättning, trakamenten, försäkringar och skattebetalningar. Och det är ofta i mellanleden som fusket är som mest utbredd.

– Det vi upptäckt är bara toppen på ett isberg, säger Rita Ekman som arbetar i ordning- och redagruppen.

**Det är mycket** pengar som försvinner på vägen när oseriösa företag skor sig på arbetare. Ordning- och redagruppen tar ett exempel där huvudentreprenören betalar 354 kronor i timmen till en underentreprenör. Men bara 90 kronor av dessa hamnar hos byggaren som utför jobbet – och det är före skatt.

Det är också vanligt att underentreprenören uppger en högre lön på de officiella dokumenten, men när Byggnads Väst sedan granskar utbetalningarna så visar det sig att lönen är betydligt lägre – ibland bara 30–40 kronor i timmen.

– Sverige är naivt, säger Anders Jo-

hansson i granskningsgruppen och menar att såväl beställare som myndigheter bör ta sig en titt på hur det faktiskt går till ute på byggena.

**Enligt beräkningar** som Byggnads och Sveriges Byggindustrier har gjort kostar skattefusket i byggbranschen staten runt 10 miljarder om året. Ordning- och redagruppen menar att Skatteverket och Arbetsmiljöverket borde göra betydligt fler kontroller ute på arbetsplatserna, för det är inte meningen att facket ska göra jobbet åt myndigheterna.

Det är dock förändringar på gång, vid nyår införs personalliggare i byggbranschen, en metod som visat sig vara effektiv mot svartjobb i restaurangbranschen då det underlättar för Skatteverket att göra kontroller. Samtidigt





# HSB skärper kontroller efter avslöjande om fusk

**Ett HSB-hus skulle renoveras. Men en av underentreprenörerna anlidade ett företag som inte betalade ut rätt lön till de uzbekiska arbetarna. Företaget kastades ut och ersattes med ett lettiskt bemanningsföretag – som också fuskade med löneutbetalningarna.**

Turerna kring renoveringen av taket på en HSB-fastighet i Bagaregården i Göteborg är typexempel på snåriga underentreprenörskedjor och systematiskt fusk i byggbranschen.

HSB anlidade Källtorps Plåtslageri som har kollektivavtal. Men företaget gjorde inte jobbet själva utan valde en norsk underentreprenör som i sin tur anlidade ett estniskt företag som tog hit gästarbetare från Uzbekistan som inte fick den lön de hade blivit lovade.

**När lönefusket avslöjades** kickades det estniska bolaget ut. I stället anlidades ett lettiskt företag, men som också visade sig fuska med lönerna och även detta företag blev av med uppdraget.

Ingen av underentreprenörerna i den

snåriga kedjan har kollektivavtal.

– Det som var extremt i det här fallet var att huvudentreprenören inte ens visste att underentreprenören tagit in en annan underentreprenör, säger Åsa Linnér, projektledare på HSB.

**Som konsekvens av dessa turer** stoppades renoveringen tills en ny seriös utförare hade anlåtats.

– HSB vill arbeta med företag som har goda verksamhetsmetoder och schysta villkor, säger Åsa Linnér.

– Om alla beställare tog sitt ansvar som HSB har gjort så skulle det vara mycket enklare, säger Jan Nyqvist i ordning- och redagruppen.

Linnér berättar att HSB kommer införa striktare rutiner för att undvika att något liknande händer igen. En sådan rutin är att underentreprenörerna måste visa papper på att det följer avtalen redan vid första byggmötet. Alla entreprenörer som anlitas ska också ha kollektivavtal och huvudentreprenörens ansvar ska också tydliggöras.

– Så fort en ny underentreprenör anlitas ska det rapporteras in till oss.

har Skatteverket varslat att de inte är redo att påbörja kontrollerna vid årsskiftet, då det fortfarande finns frågetecken kring hur reglerna ska utformas och tillämpas. Dessutom har inte alla byggföretag fått klart de tekniska lösningarna som krävs för de digitala personalliggarna. Det går med andra ord långsamt för parterna att få igång de insatser som behövs för att minska fusk.

**Jan Nyqvist i ordning- och redagruppen** menar att det krävs betydligt större insatser för att få bukt med problemen.

– Det här är något som politikerna måste ta tag i. Och att beställarna tar sitt ansvar för schysta jobb och lika villkor enligt den svenska modellen. För att nå dit är det kollektivavtal för alla som arbetar i Sverige som gäller.

## MISSTÄNKER DU FUSK?

Så här kan du hjälpa till att skapa ordning och reda i byggbranschen

<b>Vilket företag jobbar de anställda på?</b> Stoppafusket.se har en svart lista över företag som inte sköter sig, men det finns förstås många fler oseriösa företag.	<b>Skapa en relation</b> Det handlar om att skapa ett förtroende och våga fråga.
<b>Stämmer antalet anmälda med hur många som faktiskt arbetar på arbetsplatsen?</b> I Arbetsmiljöverkets utstationeringsregister ( <a href="http://www.av.se">www.av.se</a> ) ser du hur många utländska arbetare som anmälts på arbetsplatsen.	<b>Fråga byggarna om lön, boende, arbetstidsförkortning, skatter</b> Ta reda på hur deras villkor ut.
	<b>Verkar saker inte stå rätt till?</b> Tipsa Byggnads Väst: <a href="mailto:vast@byggnads.se">vast@byggnads.se</a>



**Siktet inställt på ett yrkesbevis.** Betongarbetaren Okubay Gafo gör praktik på ett NCC-bygge i Göteborg. Han tillhör den första kullen byggare som gått ett 10-veckorsprogram på Bräcke gymnasiet, specialanpassat för nyanlända som inte hunnit lära sig så mycket svenska.

# Validering snabb väg till byggjobb för nyanlända

Det kan ta lång tid för nyanlända att komma in på den svenska arbetsmarknaden. Men det behöver inte vara så. Betongarbetaren Okubay Gafo kom till Sverige från Eritrea för ett år sedan och är på god väg att fått sitt yrkesbevis.

Okubay Gafo jobbar med att gjuta grunder till ett nytt bostadsrättsområde i Kvillebäcken på Hisingen i Göteborg. Innan han kom till Sverige för ett

år sedan så jobbade han som betongarbetare i Eritrea. Jobbet är sig likt, enda skillnaden är att man i Sverige använder sig av lite andra sorts maskiner.

– Sen är det förstas mycket fattigare i Eritrea så det byggs inte såna här hus, säger han och blickar ut mot bostadsrätterna som kommer att säljas för uppemot 4 miljoner kronor styck.

**Han är en** av 15 byggare som gått via Bräcke gymnasiets nystartade valideringsprogram för nyanlända. Nu jobbar han på NCC på förmiddagarna och

**Det är en ynnest att få se vilket lyft det blir för deltagarna. En del är rätt krokiga när de kommer till oss.**



**Mikael Karlsson**  
Rektor Bräcke gymnasiet

pluggar svenska på eftermiddagarna. När vi träffas väntar han på sin validering och hoppas att det inte ska dröja mer än några månader innan han får sitt yrkesbevis.

**Valideringsprogrammet är 10** veckor långt och är till för byggare som inte hunnit lära sig tillräckligt med svenska för att bli godkända via den vanliga, kortare valideringsprocessen som in-vandrare som bott här längre kan gå. Valideringen på Bräcke gymnasiet görs i samarbete med Arbetsförmedlingen, Sveriges Byggindustrier, Byggnads och vuxenutbildningen.

Deltagarna får en intensivkurs med hjälp av tolk där de får öva både på praktiska moment och lära sig fackteori såsom arbetsmiljö och säkerhet.

Fyra av deltagarna bedömdes ha så pass goda kunskaper att de snabbt kunde valideras, varav Okubay Gafu är en av dem. Medan nio av deltagarna slussades vidare till ett skraddarsytt SFI-program för att få tillräckligt med språkkunskaper för att kunna fullfölja sin validering vid ett senare tillfälle.

- **Vi är** på igång med en ny grupp på 15 till nu. Jag tror verkligen på den här metoden att snabbt få ut folk i jobb, säger

Mikael Karlsson på Bräcke gymnasiet som utvecklat denna specialvariant för validering av nyanlända byggare.

För Gafu är det fullt fokus på att lära sig bättre svenska så att han kan säkra ett jobb och komma in i det svenska samhället. Förutom daglig svenska-undervisning går han även på språkkaféer för att träna på svenskan.

- Och så tittar jag på tv för att lära mig.

**Receptet för en framgångsrik validering** är höga krav, att validera någon bara för att vara schyst är att göra deltagarna en björntjänst menar Mikael Karlsson. För risken är stor att det blir kalla handen från arbetsgivarna som inte tycker att byggaren håller måttet.

- Det räcker inte med att man hållit i en murarslev, det måste vara riktiga yrkesarbetare, säger han.

**Mikael Karlsson önskar** att fler skolor tog efter Bräcke gymnasiets metoder för att validera byggare som kommer från andra länder. För det har gått trögt att få med sig alla parter på tåget, trots att metoden visat sig vara effektiv.

- Det är en ynnest att få se vilket lyft det blir för deltagarna och deras familjer. En del är rätt krokiga när de kommer de till oss, säger han.

## KRÖNIKA



**Anders Karlsson**  
Regionalt skyddsombud

## Onödigt lidande kan undvikas

Jag har tidigare i denna spalt skrivit om arbetsgivarens rehabiliteringsansvar. Av den allmänna okunskapen i frågan känner jag mig tvungen att återigen belysa hur verkligheten ser ut. Alltför många anställda lider sig igenom en verklighet av sjukdomar och skador utan att få den hjälp man har rätt till.

**Ett exempel som** nyligen hamnat på bordet beskriver ovan nämnd okunghet. En medlem som efter en lång och pågående sjukskrivning ställs inför sin arbetsgivares första egentliga åtgärd, uppsägning på grund av personliga skäl.

Över ett års lidande, oro för framtiden, en nära nog havererad privat ekonomi, kanske helt i onödan, det svaret har vi inte. Idag är rehabiliteringsprocessen igångsatt genom företagshälsovården och förhoppningsvis kan den anställda så småningom återgå i arbete.

**Som sjukskriven kontakta Byggnads om arbetsgivaren inte erbjuder rehabilitering**

**Mycket onödigt lidande** skulle kunna undvikas om ansvarig arbetsgivare följde sitt lag- och avtalstiftade ansvar och helt enkelt kontaktade sin företagshälsovård när någon anställd blir sjukskriven längre än sjuklöneperioden.

Som sjukskriven medlem, kontakta Byggnads om ingen rehabilitering erbjuds. Om du som anställd saknar en sjukskriven arbetskamrat, sök kontakt med denne och ställ frågan.

**Jesper Carlsson**  
Avtalsansvarig



## Nya möjligheter genom egen avtalsrörelse

I år sprack LO-samordningen. En samordning som varit en gångbar och i många fall gynnsam ordning – att LO-förbunden samordnar sina avtalskrav inför stundande avtalsrörelser.

I år inför kommande avtalsrörelse så har förbunden dock inte lyckats med detta konststycke, utan varje förbund får gå ut med sina egna avtalskrav.

## Nu är vi inte beroende av överenskommelser inom industrin.

Vad innebär det i så fall för Byggnads del? Vi har ett samarbete inom 6F, där vi ingår tillsammans med fyra andra fackförbund. Elektrikernas Ronny Wenngren är utsedd som samordnare för avtalsrörelsen i 6F, det blir nu upp till oss att driva våra avtalskrav inom den gruppen, utan något stöd ifrån LO-samordningen.

Det blir en ytterst spännande avtalsrörelse som vi har framför oss. Det kan innebära nya möjligheter för Byggnads att driva frågor och krav som inte hämmas av LO-samordningen och kanske framförallt inte är beroende av vad man blir överens om inom industrin, där IF-Metall är tongivande, vilket sällan gagnar våra medlemmar.

# Vad medlemmarna tjänar

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kr/tim eller mer. Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här.

Samtliga mätningar finns bakom medlemsinloggningen på Byggnads hemsida, **byggnads.se**. Frågor om statistik och prestationslön kontakta **Conny Johansson, 010-601 14 13**.

## Prestationslönestatistik TBMA\* 1 aug – 31 okt 2015

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
1	DMJ Bygg	Kvillebäcken Lotten L, Göteborg	2 445	273,48	Ackord
2	Göteborgs Fasadputs	Dockan, Göteborg	4 699	259,17	Ackord
3	Göteborgs Fasadputs	Kyrkbyn, Göteborg	2 142	256,46	Ackord
4	Göteborgs Fasadputs	Dockan, Göteborg	3 683	254,76	Ackord
5	Nov	Nimo 15-212 Hova	1 682	234,46	Ackord
6	Tommy Byggare	Tångahallen Bowling, Vårgårda	1 617	231,98	Ackord
7	Majvik Bygg	SGA Volrat Tham Hus S6, Göteborg	1 259	230,10	Ackord
8	Majvik Bygg	Äventyret skola, Öjersjö	1 396	229,93	Ackord
9	JM	Brf Skeppsbyggaren, Göteborg	1 237	228,56	Res.
10	Majvik Bygg	Hönekulla höjd hus 3-5	2 355	227,10	Ackord
11	Majvik Bygg	Kahls kaffe, Göteborg	242	226,95	Ackord
12	NCC	Pelletsfrik, Uddevalla	1 823	225,63	Ackord
13	JM	Kajen 3 Brf Flaggskippet, Göteborg	4 015	224,18	Ackord
14	Asplunds Bygg i Falköping	Gruppbostad Våmb, Skövde	2 545	223,36	Ackord
15	Per Jacobsson	Bagarevägens Förskola, Henån	2 977	223,03	Ackord

\* TBMA=Trä Betong Mur Anlägg

## Prestationslönestatistik övr. yrken\* 1 aug – 31 okt 2015

	Företag	Objekt,ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
VVS	Bravida Sverige	Klockarevägen, Halmstad	424	311,81	Ackord
Golv	Skandinavisk Parkett Service	Sjöhamnen 1:21, Göteborg	4	434,72	Ackord
Golv	Sandå Sverige	A-ringen 74-401 v1540/FP, Halmstad	9	358,22	Ackord
Golv	Assmundssons Golv	Havsnära, Göteborg	15	351,83	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 1	5	274,10	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 6	17	227,25	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 8	18	212,82	Ackord
Platt	Kakel & Byggkeramik	Philgården/MJ, Halmstad	359	237,40	Ackord
Platt	Halmstad Kakelhus	Pihlgården, Halmstad	228	215,87	Ackord

# Så funkar nya medlemskretsarna

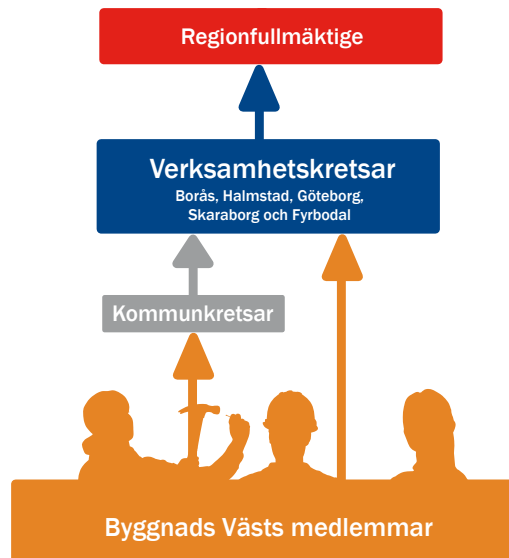
Har du fått en kallelse till ett medlemsmöte i Halmstad fast du bor i Falkenberg? Den nya kretsorganisationen i Byggnads Väst kan verka förvirrande. Här reder vi ut hur den fungerar.

Den 1 januari 2105 slogs regionens drygt 50 kommunkretsar ihop till fem storkretsar som går under namnet verksamhetskretsar. Dessa är Göteborg, Halland, Borås, Fyrbodol och Skaraborg.

Syftet med sammanslagningen var att skapa mer aktiva kretsar, då majoriteten av kommunkretsarna inte längre har någon egen medlemsaktivitet.

Men det finns fortfarande ett dusintal kommunkretsar som har en aktiv kretsverksamhet, trots sammanslagningen.

Det är därför den som bor i Falkenberg både kan få kallelser Falken-



bergskretsen och till Hallandskretsen. Eller att en Lidköpingsbo blir kallad till möten i både Lidköping och till Skaraborgskretsen.

Vad är då skillnaden mellan kommunkretsar och verksamhetskretsar? Jo det är de fem verksamhetskretsarna som är navet i Byggnads Västs demokratiska organisation. De nominerar ledamöter till fullmäktige och regionstyrelsen och lägger fram motioner.

Även kommunkretsarna kan jobba demokratiskt, men skillnaden är att motioner som tas fram i kommunkretsarna även måste antas i den stora verksamhetskretsen innan de går vidare till regionfullmäktige.

Flera av kommunkretsarna har dessutom olika medlemsaktiviteter, de bjuder in spännande föreläsare, anordnar bowlingturneringar och mycket annat. Du hittar kretsarnas mötestider på sista sidan i detta nummer av Byggvästen. Välkommen att vara med och påverka!

## Tomas och Conny nya ombudsmän på Byggnads

Vi har fått två nya ombudsmän – Tomas Björn i Skövde och Conny Jervhäll i Göteborg. Samtidigt går två veteraner på Byggnads Väst i pension.

I slutet av oktober gick två riktiga trontjänare på Byggnads Väst i pension – Tomas Lundin i Borås och Mats Gröndahl i Göteborg. Samtidigt har vi fått ett tillskott av två nya ombudsmän Conny Jervhäll i Göteborg och Tomas Björn i Skövde. Båda är bekanta ansikten på Byggnads sedan tidigare. Conny Jervhäll har varit inne och vikarierat och har senaste tiden varit projektanställd på Byggnads



Tomas



Conny

samtidigt som han går ombudsmanutbildningen.

Tomas Björn var inne på Skövdekontoret under en 12-veckors introduktion tidigare och nu blir han en välkommen förstärkning i Skövde.

## PRO Byggnads våren 2016

Våra pensionärer i Göteborgsområdet PRO Byggnads anordnar flera träffar under våren för Byggnads pensionärer.

**20 januari**

**17 februari**

**16 mars**

Årsmöte

**Tid**

Alla möten börjar 11:00

**Plats**

Byggnads lokaler vån 4, Olof Palmes Plats, Järntorget Göteborg

Vi har underhållning, föredrag och kaffe med smörgåsar på våra möten.

# SOMMARIDYLL

## Hyr våra stugor i Bohuslän



### Ansökan om att hyra stuga perioden 12 juni– 21 augusti

**Sista ansökningsdag den 31 mars 2016**

Jag är medlem i Byggnads Väst och vill hyra en av Byggnads Västs hus på

Gullholmsbaden  Tanumstrand

En vecka under högsäsong vecka 24 – vecka 33 (12 juni – 21 augusti 2016)

Alternativ 1      Alternativ 2      Alternativ 3

Vecka.....      Vecka .....      Vecka.....

Intresserad av återbudsvecka  Nej  Ja Om ja, ange vilka veckor .....

Namn.....

Person- eller medlemsnummer.....

Adress.....

Postadress.....Telefon.....

Sänd talongen i frankerat kuvert till:

*Byggnads Väst, att: Karin Byström, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG*

**Om utlottningen:** Utlottningen sker i början av april. Inbetalningskort och information skickas till de som fått stugveckor. Alla som sökt får svar på hur det gått i utlottningen.

Du kan  
även göra din  
ansökan direkt på  
[byggnads.se/vast](http://byggnads.se/vast)

Du hittar mer information om stugorna på [byggnads.se/vast](http://byggnads.se/vast).  
Vid frågor kontakta Karin Byström,  
010-601 14 40 eller  
[karin.bystrom@byggnads.se](mailto:karin.bystrom@byggnads.se).



## Gullholmen

### Om stugorna på Gullholmen

Byggnads har tre stugor i natursköna omgivningar vid Gullholmsbaden som medlemmar kan hyra året om.

- 4 sängar+bäddsoffa
- 40 kvm stora stugor
- Två balkonger
- Pittoresk skärgårdsmiljö
- Nära till bad
- Restauranger och matbutik på ön

#### PRISER 2016

**Högsäsong** (12/6-21/8)  
4 500 kr/vecka (enbart utlottning)  
**Mellansäsong** (1/5-12/6 och 21/8-2/10)  
2 900 kr/vecka  
**Lågsäsong** (1/1-1/5 och 2/10-31/12)  
1 650 kr/vecka  
**Helger** (fre-sön, endast lågsäsong)  
1 000 kr/helg  
**Ett dygn** (endast lågsäsong)  
500 kr/dygn



## Tanumstrand

### Om stugan i Tanumstrand

En charmig stuga som medlemmar kan hyra. I Tanumstrand har du nära till både havet och ett stort utbud av aktiviteter.

- 8 sängar
- 65 kvm stor stuga
- Nära till bad
- Anläggning med badbassäng, minigolf, havsfiske, m.m.
- Båt och kanot uthyres

#### PRISER 2016

**Högsäsong** (12/6-21/8)  
5 500 kr/vecka (enbart utlottning)  
**Mellansäsong** (1/5-12/6 och 21/8-2/10)  
3 650 kr/vecka  
**Lågsäsong** (1/1-1/5 och 2/10-31/12)  
2 150 kr/vecka  
**Helger** (fre-sön, endast lågsäsong)  
1 200 kr/helg  
**Dygn** (endast lågsäsong)  
600 kr/dygn



Foto: Marie Thegerström, Rika Ekman, Johanna Lundström, Dan Isaac Wallin, Robert Sommer



## Välkommen på medlemsmöte



### Verksamhetskretsar

I januari hålls årsmöten i Byggnads Västs medlemskretsar. Förklaring på hur kretsarna fungerar finns på sidan 13. Aktuell mötesinfo finns på [byggnads.se/vast](http://byggnads.se/vast)

#### Borås

28 januari. 17:30  
Arbetsrörelsens Hus  
Norby Tvärgata 3,  
Borås

#### Halland

28 januari. Kl. 18:00  
Folkets Hus,  
Falkenberg

#### Fyrbodol

28 januari. Kl. 18:00  
Årsmöte  
Byggnads kontor,  
Swedenborg Center,  
Trollhättan

#### Skaraborg

28 januari. Kl. 17:30  
Stadshotellet, Skara

#### Göteborg

27 januari. Kl. 17:00  
(fika från 16:30)  
Studiehemmet våning  
2 (baksidan av Folkets  
Hus, vid Heurlins plats)

### Kommunkretsar

#### Bengtfors/Ed

21 januari. Kl 16:30  
Restaurang Tjuren, Ed

#### Hylte

21 januari. Kl 19:00  
Viltboden Skärshult, Hyltebruk  
Anmälan senast 16/1 till  
0371-60 004 eller 070-912 49 03

#### Lidköping

21 januari. Kl. 18.30  
Läktarsalen  
Lidköpings Folkets hus

#### Stenungsund

25 januari. Kl 17:30  
Fika från 16:30  
Stenungsunds kommunhus,  
Strandvägen 15

#### Trollhättan

21 januari. Kl 18:00  
Swedenborg, Trollhättan

#### Uddevalla

21 januari. Kl. 18:30  
Lotcen, Uddevalla.

#### Vårgårda

21 januari. Tid: 18:00  
Nårunga Prästgård.  
Anmälan 0703-772 690

#### Vara

25 januari. Kl 18:00  
Rosa huset, Sveagatan 12, Vara

#### Vänersborg

26 januari. Kl 18:30  
Nygatan, Vänersborg

#### Åmål-Mellerud

28 januari. Kl: 18:30  
ABF-lokalen, Åmål

#### Östra Skaraborg

19 januari. Kl. 17:00  
Restaurang Sällskapet/Kulturhuset i  
Skövde. Mat på Sällskapet.  
Anmäl senast 18 januari till  
070-653 27 00 eller 070-268 15 24

## Så blir du medlem i facket

### Inträdesansökan

Enklast är att fylla i dina uppgifter på hemsidan [byggnads.se](http://byggnads.se). Klicka på fliken **Medlemskap/Bli medlem**.

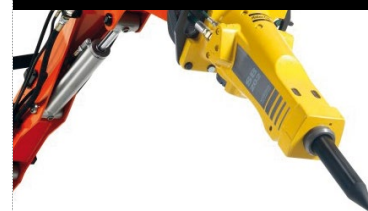
### Medlemsavgiften

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Ange din inkomst på [byggnads.se](http://byggnads.se). Logga in på medlemsidorerna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du också de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp: **010-601 14 14**.

### Autogiro

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

## Bildgåtan



Vad företäller bilden? Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först ur mejl/brevhögen. Svara senast 11 januari 2016 till [johanna.lundstrom@byggnads.se](mailto:johanna.lundstrom@byggnads.se) eller till postadress i Göteborg, se sid 2. Uppge namn, adress och person- eller medlemsnummer. Rätt svar i förra numret var murslev.